

Delft

Netwerk Bouwstenen voor Sociaal 16 mei 2023

Werkwijze Stedelijk Programmeren

&

Programmeren voor maatschappelijke voorzieningen

Wat is stedelijk programmeren

‘ Stedelijk programmeren is het goede besluit op het goede moment, het goede plan op de goede plek’ met het vizier op onze ambities voor de lange termijn’

is gericht op:

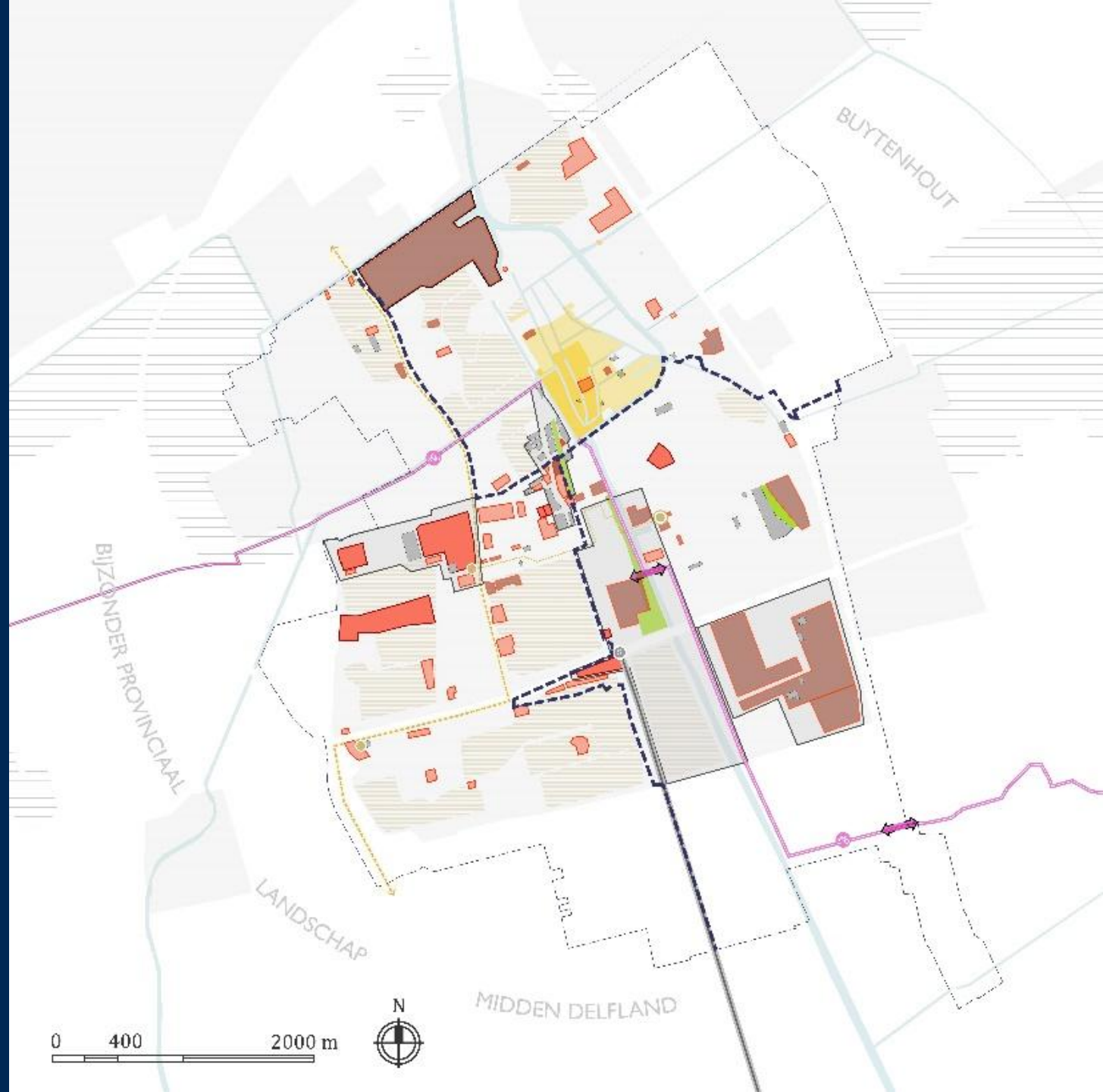
- het organiseren van overzicht en samenhang
- integraal sturen op goede groei
- samen stad maken met de leefwereld en de systeemwereld
- scherper keuzes maken in wat wel en niet doet als gemeente

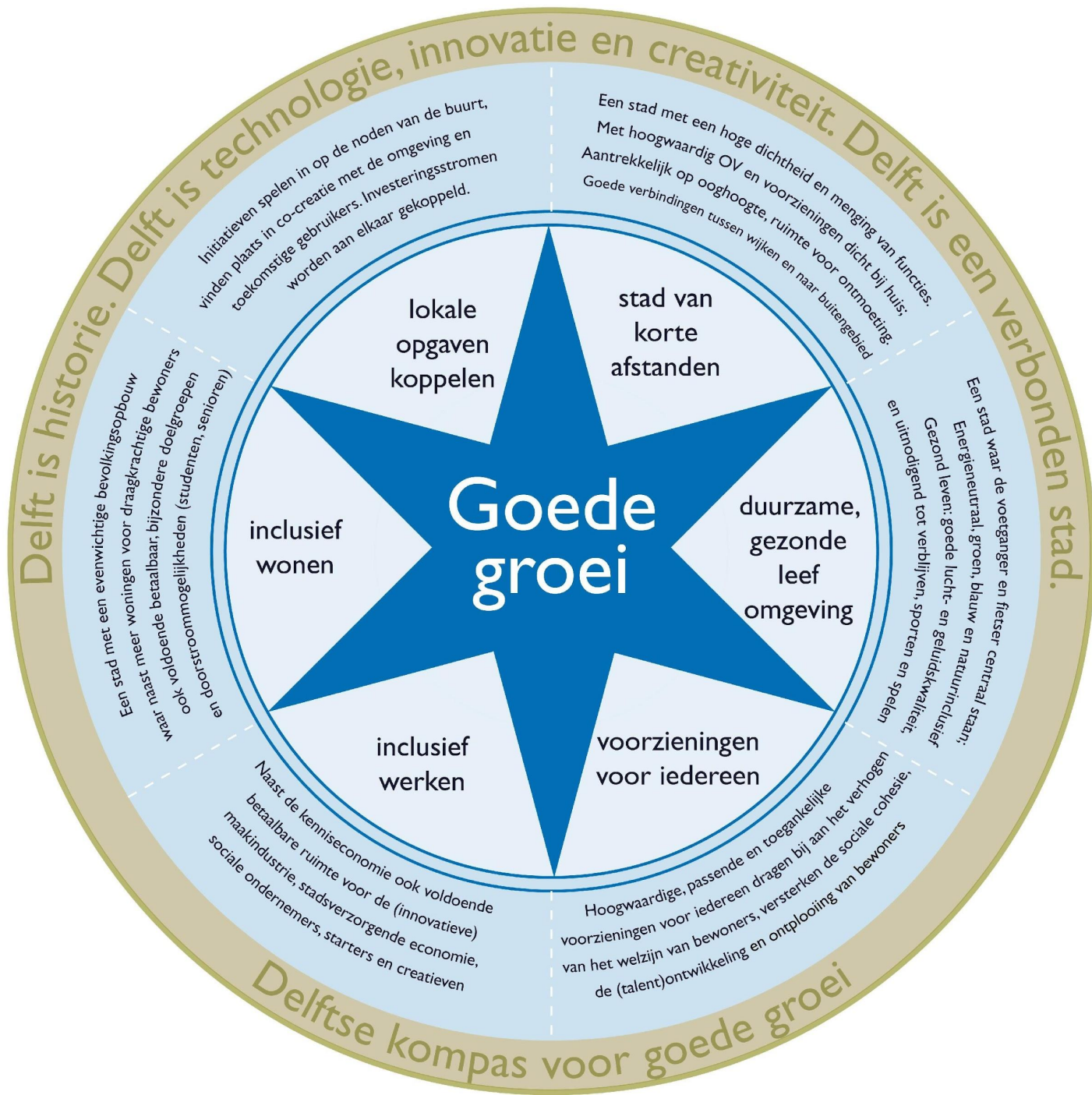

Wat komt er op de stad af?

- Flinke groei qua aantal woningen en banen
- Vragen ook maatschappelijke voorzieningen en een goede lokale/wijkeconomie
- Met een enorme druk op de openbare ruimte
  - Energietransitie, klimaatadaptatie, mobiliteitstransitie
- Forse groei van de universiteit
- Enz, enz.....

- In een sterk verdichte stad met weinig (eigen) ruimte
- Integraal: need to have
- Korte en lange termijn door elkaar
- En een enorme druk op de capaciteit om alles te realiseren

-> Kiezen voor goede (en eerlijke) groei

Goede groei

- Kompas met windrichtingen

Drie gebieden

Noordoost

Weinig grote bouwopgaven (behalve DSM)
Managen van drukte
Grote (transitie)opgaven in openbare ruimte

West

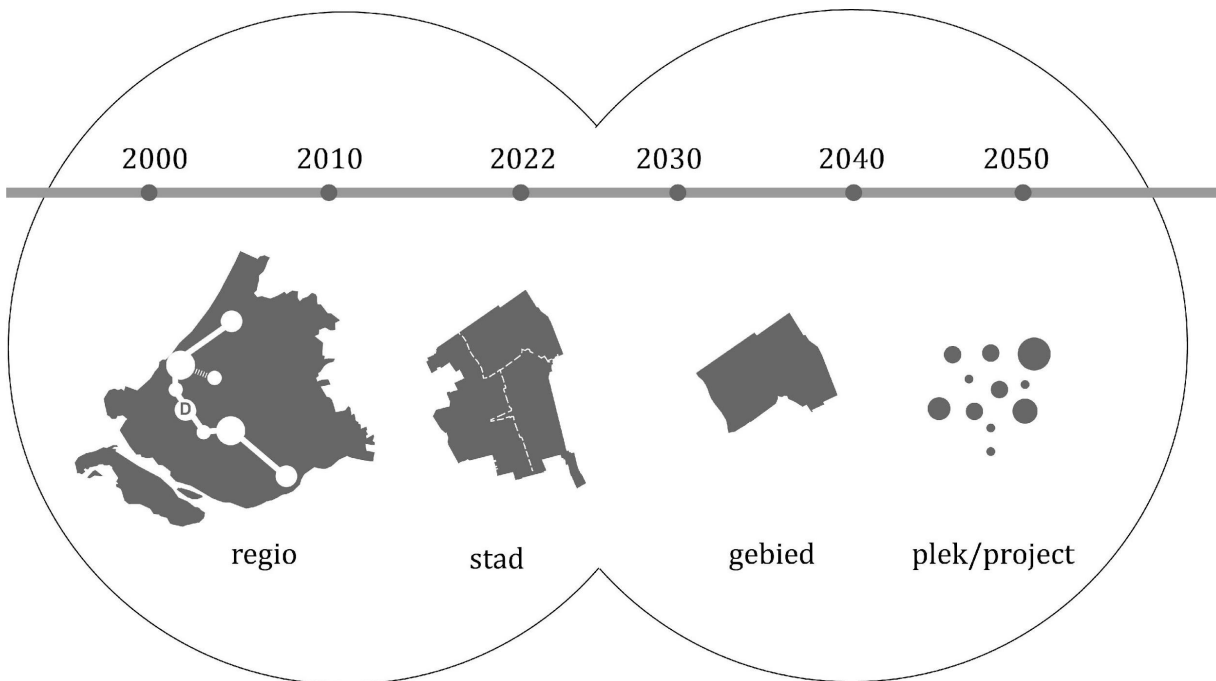
Vooravond van grote renovatie
Sociaaleconomische opgaven staan
centraal
Welke verdichtingspotentie?

Zuidoost

Veel bouwdynamiek
Innovatiedistrict als toekomstperspectief
Maar ook: aandacht voor leefbaarheid

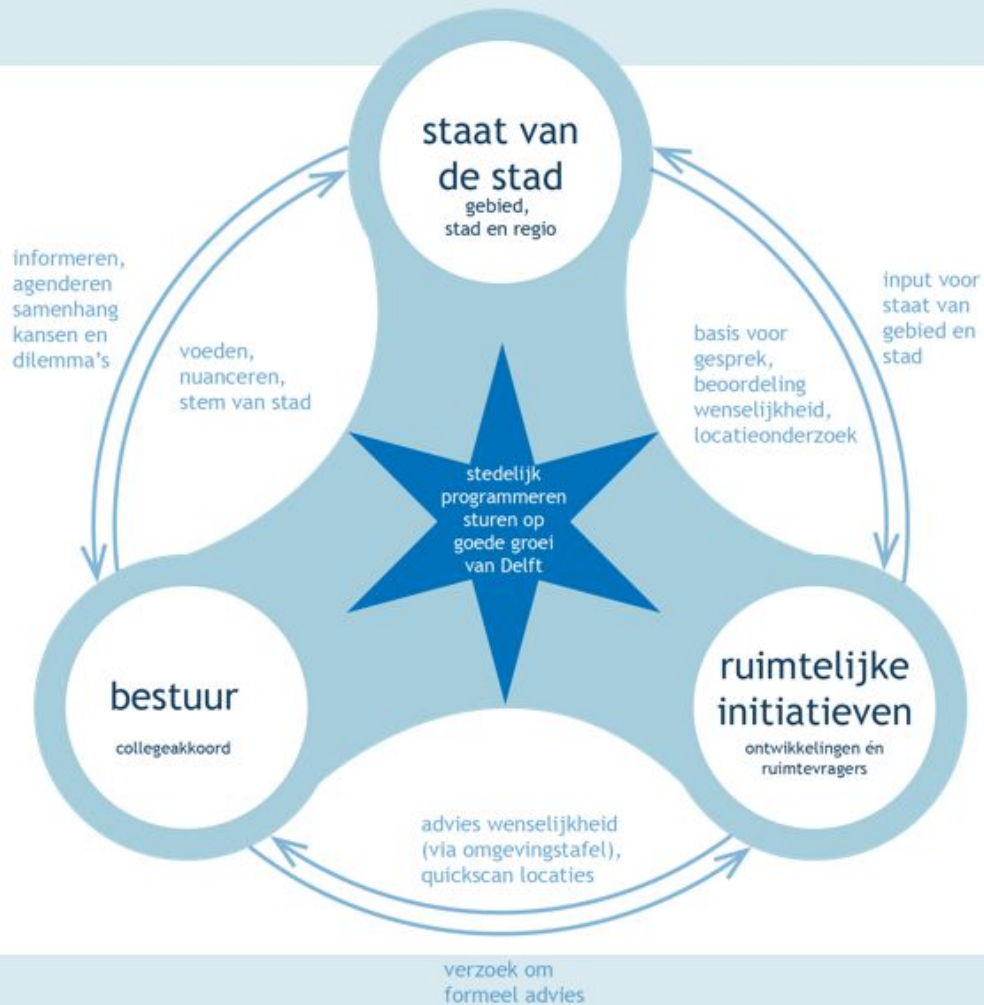

In- en uitzoomen in schaal en tijd

Met stedelijk programmeren zoomen we voortdurend in en uit in tijd en ruimte. We spiegelen korte termijn initiatieven aan de ontwikkeling van de stad en regio op lange termijn. Het gebied vormt een belangrijk schaalniveau tussen het project, de plek enerzijds en de stad als systeem en stedelijke beleidsambities anderzijds.

SYSTEEMWERELD - STADSKANTOOR

MIDDLE-UP-DOWN

LEEFWERELD - STAD

De werkwijze

Doel: het bewaken van een samenhangende ruimtelijke ontwikkeling op lange termijn en sturen op goede groei; juiste plan op de juiste plek

Hoe:

In gesprek blijven over en met de stad en gebied (middle, up, down)

Plannen van functies die nodig zijn voor goede groei van de stad, maar niet automatisch vanuit de markt worden gerealiseerd

Beoordelen van nieuwe initiatieven met een ruimtevraag

Ruimtelijke verkennen van lange termijn ontwikkeling van de stad; nieuwe interventies, belangrijke thema's en structuren

Agenderen beleidsthema's

Advisering voor prioritering van de werkvoorraad
prioritering projecten/beleid

Vanaf 2023; doorontwikkelen werkwijze

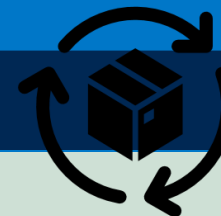
jan- maart: start en doorontwikkeling werkwijze stedelijk programmeren

feb – maart: oefenen en doorontwikkelen Omgevingstafel

Start Q2
2023

Werkwijze stedelijk programmeren in combinatie met nieuwe Omgevingstafel werkt

Randvoorwaarden:

- Prioriteiten en richting stadsagenda en gebiedsagenda's vastgesteld door college
- Stedelijke data op orde maken; BI ism teams
- Communiceren over werkwijze, rollen en taken
- Info op yammer/KEN up-to-date

Activiteiten:

- In gesprek blijven over en met de stad en gebied (middle, up, down)
- het plannen van functies die nodig zijn voor goede groei van de stad, maar niet automatisch vanuit de markt worden gerealiseerd
- het beoordelen van nieuwe initiatieven met een ruimtevraag
- Ruimtelijke verkennen van lange termijn ontwikkeling van de stad; nieuwe interventies, belangrijke thema's en structuren
- Agenderen beleidsthema's
- Advisering voor prioritering van de werkvoorraad, prioritering projecten/beleid

Stadsagenda/gebiedsagenda's en status

Nog concreter maken; o.a naamgeving agenda's en proces.

Stadsbeeld, gebiedsbeeld niet formeel vaststellen, maar gebruiken als:

- Leidraad voor gesprekken met initiatiefnemers en inwoners,
- Beoordelingen initiatieven
- Onderbouwen van beleidswensen

College stelt werkwijze vast.

Bemensing stadsteam

Trekkers	Schatting inzet
Procesleider/trekker	16 uur p week
Stedenbouwer	16 uur p week
Planoloog	16 uur p week
Stadsteam	
Strategie	2 uur p week
Samenleving Advies MV	2 uur p week
Samenleving Advies Wonen	2 uur p week
Ondersteuning (voor alle agenda)	24 uur p week
Vastgoed/planeconoom	
Trekkers gebiedsontwikkelingen	2 uur p week
1 ^e schil	
REA Economie	
REA Planoloog	
REA Economie	
Omgevingstafel procestrekker	
Ondersteuning aan stads en gebiedsteams	
Informatie BI	4 uur per week
Communicatie	4 uur per week

Wat doet het gebiedsnetwerk?

Integraal sturen op goede groei door:

- Plannen van functies die nodig zijn voor goede groei van de stad, maar niet automatisch vanuit de markt worden gerealiseerd, het verbinden sectorale wensen, bijdragen aan Delftse kernwaarden, architectuur- en stedenbouwwaarde;
- In gesprek blijven over en met de stad en gebied (middle, up, down) over noden, opgaven en initiatieven uit de buurten met stedelijke strategieën en investeringen van partners; Onderhouden van netwerken naar leefwereld, mede investeerders, ontwikkelaars, projectleiders, operationele collega's en vakafdelingen. De gebiedsteams ontwikkelen via-via netwerken in de buurt, in de haarvaten van de samenleving, en zoomen daarbij ook binnen de gebieden in op buurtniveau.
- Ruimtelijke verkennen van lange termijn ontwikkeling van de stad; nieuwe interventies, belangrijke thema's en structuren. Randvoorwaarden voor goede groei signaleren en bij stadsteam neerleggen.
- Beoordelen van nieuwe initiatieven met een ruimtevraag in het gebied en advisering aan Omgevingstafel over wenselijkheid van het initiatief en de condities.
- Gebiedsagenda's jaarlijks updaten en elke vier jaar een nieuwe versie voor college; signalen uit gebieden in stedelijk team / regio agenderen.

VOORZIENINGEN VOOR IEDEREEN

concept 14-12-2021

Let op: diverse opmerkingen uit de feedbackrondes moeten nog verwerkt worden.

- locatieonderzoek
- multifunctionele voorziening (sport, cultuur, onderwijs)

ONDERWIJS

- nieuwe basisschool
- nieuwe school voortgezet onderwijs
- smart makers Delft
- nieuwe locatie basisschool
- nieuwe locatie voortgezet onderwijs
- nieuwe locatie speciaal onderwijs
- tijdelijke noodlokalen

CULTUUR

- nieuwbouw filmhuis (Lumen)
- verbouwing museum (Prinsenhof)
- vervanging theater De Veste

ZORG/WELZIJN

- Hospice
- verplaatsen wijkcentrum
- vervanging jongerenvoorziening

SPORT EN RECREATIE

- nieuwe locatie zwem- en binnensportvoorziening
- nieuwe locatie zwembad
- nieuwe locatie sportveld(en)
- herstructurering sportpark

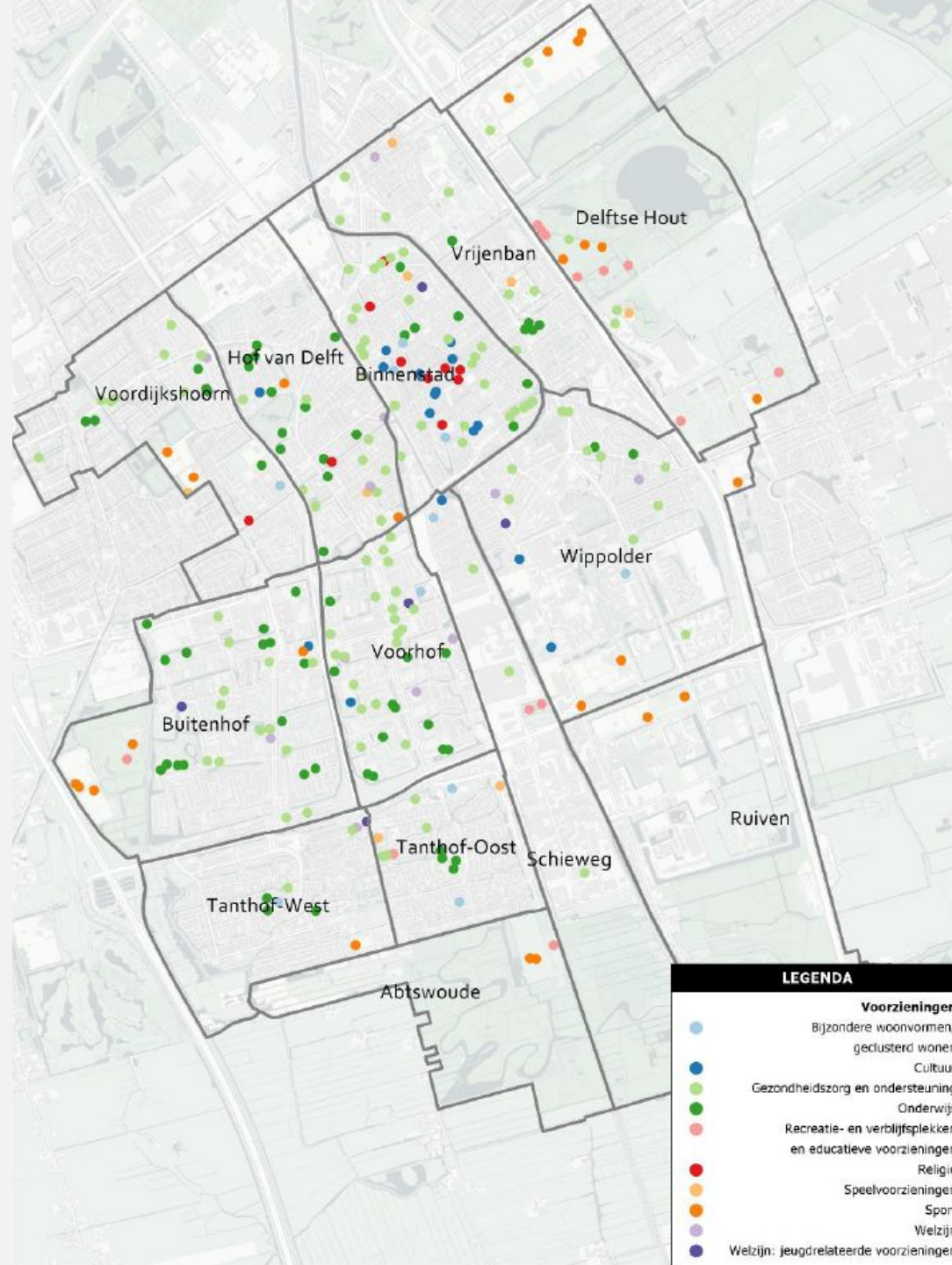
0 400 2000 m

Programmeren Maatschappelijke Voorzieningen

Inzicht nodig in kwantitatieve en kwalitatieve behoefte aan maatschappelijke voorzieningen

- 2017 - 2040 +15.000 nieuwe woningen / + 30.000 inwoners
- Voorzieningen mee laten groeien
- Vertaalslag van beleid naar concrete ruimtevraag

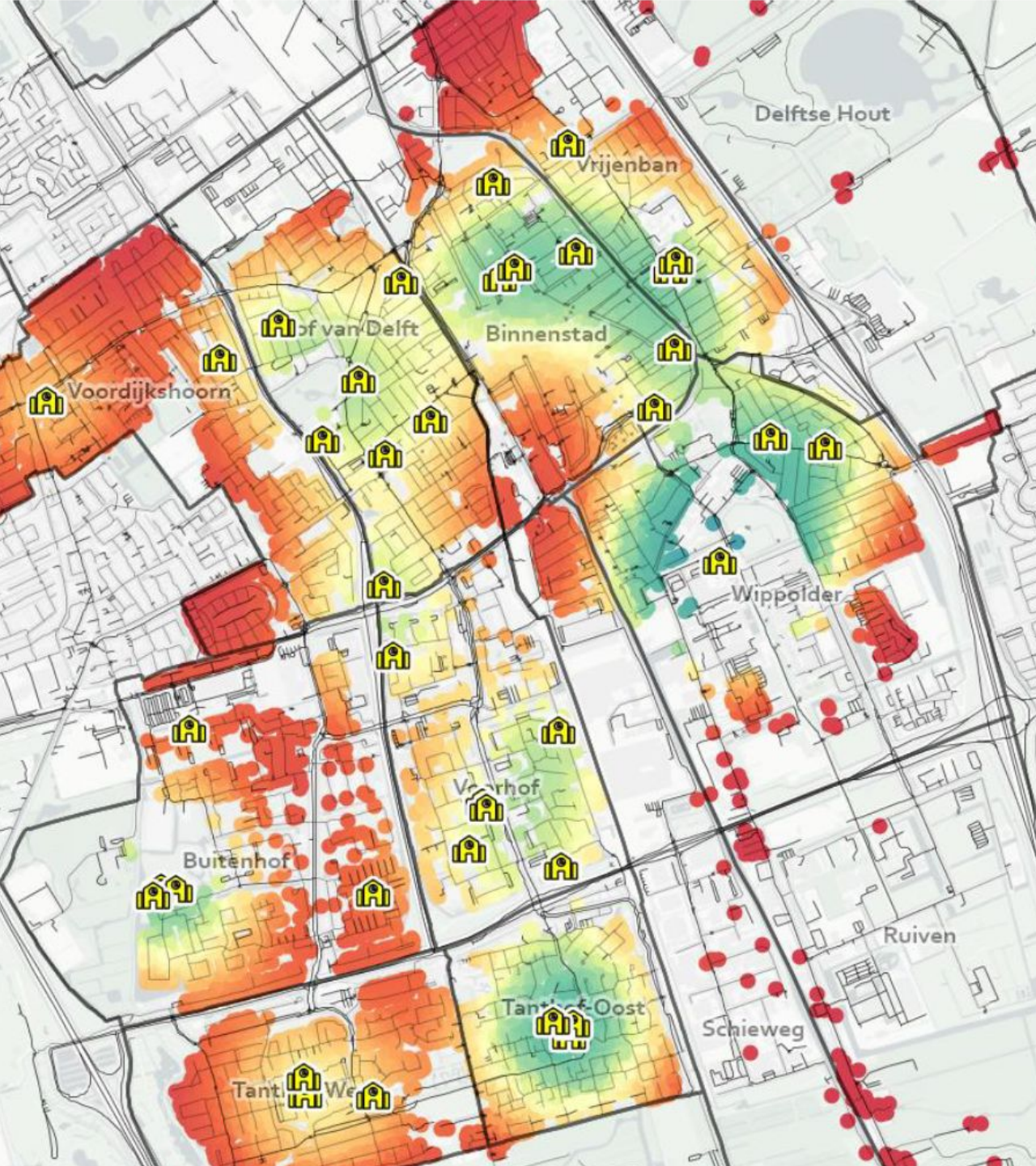
Huisarts

Kengetal	101 m ² BVO per 1000 woningen
Toelichting	<p>Omdat het bij deze categorie gaat om huisartsen in de eerstelijnszorg, zijn alleen de huisartsen die ruimte buiten het ziekenhuis gebruiken meegerekend. Vaak (maar niet uitsluitend) werken huisartsen in huisartsencollectieven met een gezamenlijke praktijk.</p> <p>Als in het gezondheidscentrum (met één adres) ook een andere zorgpraktijk (fysiotherapie, diëtik, psychologie, apotheek) gevestigd was, is de totale oppervlakte verdeeld over deze categorieën. Het is ook mogelijk dat een huisartsenpraktijk ook één of meerdere diëtisten of ggz-psychologen herbergde, maar als zij niet een eigen praktijk vormden is de gehele oppervlakte binnen deze categorie meegerekend.</p> <p>De norm komt voort uit eerder onderzoek in Alkmaar, Amersfoort en Gouda. We zien geen reden om dit voor Delft aan te passen.</p>
Bron	Zorgkaart Nederland, BAG
Voedingsgebied	Buurt/ wijk
Maatvoering	<p>ca. 89 m² BVO per FTE</p> <p>Bron: LHV (2014). Praktijk met Toekomst bouwadviesgroep-LHV. NIVEL (2018). De werkweek van de Nederlandse huisarts in 2018.</p>
Invloed studentenpopulatie	Geen. Nederlandse studenten blijven grotendeels gebruik maken van gezondheidsvoorzieningen rondom het ouderlijk huis.
Huidige capaciteit	8.429 m ²
Gepland	-
Benodigde capaciteit	<p>Norm * aantal woningen</p> <p>0,101 * 51.495 = 5.201 m²</p>
Mismatch	<p>Huidig – benodigd</p> <p>8.429 – 5.201 = 3.228 m²</p> <p>Ten opzichte van de huidige capaciteit is dat $3.228/8.429 = 38,3\%$</p> <p>In 2030 worden er 66.979 woningen verwacht. Er is dan $0,101 * 66.979 = 6.764$ m² nodig en dat past binnen de huidige capaciteit.</p>

Referentienormen maatschappelijke voorzieningen Delft 2021

- kennis Springco en Stipo
- kengetallen andere steden
- omgevingsvisie vorm de basis voor normstelling
- huidige capaciteit in kaart gebracht
- tekorten en overschotten zijn inzichtelijk
- Op basis van m² BVO per 1000 woningen

Referentienormen Delft	Gebouwd m ² BVO per 1.000 woningen	Ongebouwd m ² grondoppervlak per 1.000 woningen
Onderwijs	2400	
Gezondheidszorg	558	
Welzijn	345	
Sport	557	8461
Recreatie en verblijf		5509
Cultuur	664	513
Religie (huidige situatie)	515	
Totaal	5039	14483

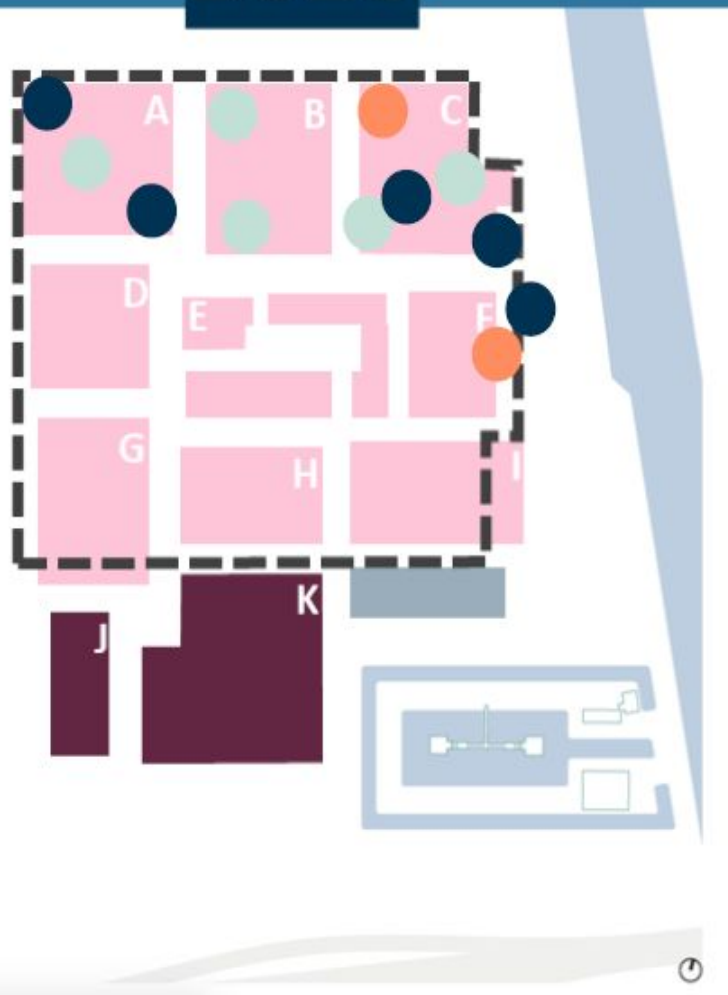
normenkader is ijkpunt

impact voorziening op verschillende schaalniveaus

applicatie / rekentool tbv gebiedsontwikkelingen

- uitkomst behoefte op basis van locatie gebiedsontwikkeling, aantal woningen
- update gegevens noodzakelijk
- praktische vertaling beleidsadviseurs

2023

- In ontwikkeling
- Tijdelijke invulling
- Contouren huidige bebouwing
- Smaakmakers
- Cultuur
- HTSM

Programmeren voor de toekomst

- normenkader en applicatie geven vroegtijdig inzicht in m² BVO behoefte
- borging voorzieningen in anterieure overeenkomst met ontwikkelaars
- borgen op hoofdlijnen: ruimte voor bijstelling

Beeld: Kabeldistrict

Regie behouden

- overzicht door stedelijke programmering
- plintenstrategie
- reservering voor bestemming maatschappelijke voorzieningen
- samenwerking/ actief informeren intern en met partners in de stad
- zoektocht naar instrumenten:
Plintenstrategie
...
- Financiering met name voor:
  - cultuur
  - welzijnsaccommodaties
  - gezondheidszorg irt woonvormen
  - jeugdzorg